

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2023/123
Toplantı Tarihi/Sayısı : 6.12.2023/35
Karar Numarası : 2023/1038
Başvuran : R. K.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Gebze İlçe Emniyet Müdürlüğü
Muhatap Adres : Sultan Orhan Mah. 1112. Sokak No:2 41400
Gebze/KOCAELİ

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın nezarethanede kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;

a. Beylikbağı Şehit Faruk Aslan Polis Merkezi Amirliğinde darp edildiğini, tek ayaküstünde bekletildiğini, tıbbi yardıma ihtiyaç duyduğu halde ambulans çağrılmadığını, kolluk görevlilerine diremediği halde hakkında kolluğa direnme gerekçesi ile tutanak tutulduğunu iddia etmektedir.

3. Başvuruda yer alan iddia ve şikâyetlere ilişkin başvuranın gözaltına alındığı yerlerin kamera kayıtları, varsa ilgili personel ve ilgi başvuruya ilişkin idari soruşturma dosyaları, bilgi, belgeler ile bu bağlamda yapılmış müracaat var ise bunlara ve cevaplarına ait kayıt ve belgelerin birer suretinin imzalı/onaylı örnekleri Muhatap Gebze İlçe Emniyet Müdürlüğünde istenmiş olup Muhatap Kurumdan alınan 31/1/2023 tarihli yazılı görüşte özetle;

a. R. K.'nın e-içişleri sisteminde yer alan İnsan Hakları Modülü üzerinden 10/10/2022 tarihli başvurusuyla, "23/9/2022 tarihinde köpeğini gece geç saatlerde gezintiye çıkardığı esnada başka bir köpeğe dalaşması sonucu evlerinin bahçesine giderek malzeme çantasından bıçak alıp köpeklerin iplerinin karışmasından dolayı ipleri keserek tehlikeyi önlediğini, daha sonra arkadaşlarıyla karşılaştığını, sohbet esnasında mahalle bekçilerinin yanlarına gelerek GBT kontrolü yaptığını, sıkıntı yok gidebilirsiniz dedikten sonra şoför koltuğunda oturan polis memurunun, sizi ben bir arayayım ne var ne yok üstünüzde dediğini, arayamazsınız diye cevap verdiğini, memurun da ben sana karakolda gösteririm dediğini, üst araması esnasında bıçağın üzerinde bulunduğunu, suçlu muamelesi yapıp ters kelepçe takılarak Beylikbağı Şehit Faruk Aslan Polis Merkezi Amirliğine götürüldüğünü, o gece nöbetçi Cumhuriyet Savcısının nezarethaneye konulmalarını istediğini, akabinde yapılan muamelede ne yemek nede tuvalet ihtiyacını giderememesinden" dolayı mağdur edildiği iddiasında bulunduğu, söz konusu iddiaları

araştırmak üzere Komiser O. G.'nin görevlendirildiği,

b. Söz konusu araştırma kapsamında; Beylikbağı Şehit Faruk Aslan Polis Merkezi Amirliğinden R. K. hakkında herhangi bir adli ve idari işlem yapıp yapılmadığı, yapılmış ise tahkikat evrakları ile gözaltı işlemine ilişkin nezarethane defterinin ilgili sayfasının suretinin istendiği, Bilgi Teknolojileri ve Haberleşme Büro Amirliğinden R. K.'nın gözaltında kaldığı tarih ve saat aralığına ait KGYS (Kent Güvenliği Yönetim Sistemi) kamera görüntülerinin talep edildiği, 23/9/2022 tarihinde gözaltı işlemine konu şüpheli R. K. hakkında hazırlanmış 6136 SKM (Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun Kapsamında İşlenen Suçlar) olayında polis merkezinde ifade vermeyen R. K.'nin ifade tutanağının tarafına gönderilmesi için Gebze Cumhuriyet Başsavcılığına yazı yazıldığı, idari araştırmaya esas olmak üzere müşteki sıfatıyla R. K.'nin ifadesinin alındığı, nezarethaneye ait KGYS kamera görüntülerinin çözümünün yapıldığı, haklarında araştırma yapılan Polis Memurları Ö. Ö., M. A., A. N, U. B.'nin ifadelerinin alındığı,

c. Yapılan araştırmada; 23/9/2022 tarihi saat 03:25 sıralarında Yavuz Selim Mah. Ankara Caddesi adresinde meydana gelen 2022/1732 suç numaralı 6136 SKM olayında, nöbetçi Cumhuriyet Savcısının 23/9/2022 tarihli Gözaltına Alma Kararı ile şüpheli R. K.'nin gözaltına alındığı, aynı tarihli Adli Kolluk Cumhuriyet Savcısı Görüşme Tutanağında; 6136 SKM suçundan ifade vermek istemeyen şüpheli hakkında tutanak tanzim edilmesi, şüpheliden ele geçirilen bıçakla ilgili el koyma ve kriminal inceleme işlemlerinin yapılmasının istendiğinin anlaşıldığı,

ç. Bilgi Teknolojileri ve Haberleşme Büro Amirliğince 23/9/2022 tarih 03:25 – 11:20 saat aralığına ait Beylikbağı Şehit Faruk Aslan Polis Merkezi Amirliği nezarethanelerine ait KGYS kamera görüntülerinin çözümünde; R. K.'nin saat 04:42'de görevli polis memuru tarafından nezarethaneye konulduğu, polis memurunun *"tuvalete gidecek misin"* dediği, R. K.'nin hayır anlamına gelen el işareti yaptığı, saat 04:54'te görevli polis memurunun R. K.'yı nezarethaneden çıkardığı, 05:00'da tekrar nezarethaneye koyduğu, saat 09:23'te R.K.'nin *"bakar mısınız"* diye seslendiği, görevli polis memurunun saat 09:37'de R.K.'yı nezarethaneden çıkardığı ve tekrar nezarethaneye koyduğu, saat 11:03'te görevli polis memurunun *"R. kalk gidiyorsun"* diye seslendiği, R. K.'nin bu saatten sonra nezarethaneye girişinin olmadığı,

d. Şikayet tarihinde 08:00-19:00 saat aralığında nezarethane görevlisi olarak hakkında araştırma yapılan; Polis Memuru Ö. Ö.'nün *"R. K.'nin tuvalete çıkarıldığını, yiyecek bir şey istiyor musun diye sorduklarında aç olmadığını söylediğini"* beyan ettiğini, Polis Memuru M. A.'nin *"şahsın zaruri ihtiyaçlarının karşılandığını"* beyan ettiğini,

e. Şikayetçi R. K. polislerin usulsüz üst araması yaptığını beyan etmiş ise de; fezleke ekinde bulunan 23/9/2022 tarih 04:10 saatli tutanakta, durdurulan R. K.'nin tutum ve davranışlarından tedirgin olduğunun gözlemlendiği, kaba üst araması yapılacağı esnada *"benim üzerimi arayamazsınız, arama yetkiniz yok, üzerimi aratmam"* şeklinde tepkisinin şüpheyi iyice arttırdığı ve yapılan üst aramasından 6136 SKM olayına konu bıçağın şahsın bel yan kısmından ele geçirildiği, hakkında araştırma yapılan A. N. ve U. B.'nin alınan ifadelerinde *"gece saat 03:25'te yüzünü kep ve kapüşonla kapatacak şekilde Ankara Caddesi üzerinde görülen R. K.'nin tedirgin, heyecanlı olması nedeniyle makul şüpheye dayalı üst kaba üst araması yaptıklarını, şahsın belinden ele geçirilen bıçak ile birlikte şahsı polis merkezine teslim ettiklerini"* beyan ettiklerini, haklarında araştırma yapılan Polis Memurları A. N. ve U. B.'nin 25832 sayılı Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliğinin *"Durdurma, durdurma sonrası kontrol ve arama işlemleri"* başlıklı 27'nci maddesi kapsamında makul şüpheye dayalı olarak görevlerini ifa ettikleri ve herhangi bir kusurlarının bulunmadığının anlaşıldığı, yapılan araştırmada adı geçen

polis memurlarına disiplin soruşturması açılmasına gerek olmadığı sonucuna varıldığı belirtilmiştir.

4. Başvurandan alınan yazılı görüşte özetle;

a. Kamera görüntülerinde ne kendisine ne demir parmaklıklara ne de kolluğa benzer görüntü olmadığını,

b. Kamera görüntülerinin sessiz ve karartılmış olarak kendisine yollandığını iddia etmekte, görüntülere açıklama yapan memur ve yetkili makamların kendisinin eşliğinde tekrardan açıklama yapılmasını talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

6. Aynı Kanun'un 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında; "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği*" hükme bağlanmıştır.

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Ön incelemenin yapılması*" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca başvuruların, "*İnceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulması*" gerekmektedir.

8. Aynı Yönetmelik'in "*Karar türleri*" başlıklı 65'inci maddesinde; "*Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir*" hükmü yer almaktadır.

9. Aynı Yönetmelik'in "*Gerekçeli kabul edilmezlik kararı*" başlıklı 67'nci maddesine göre;

"*Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinin kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.*"

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

10. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

11. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır. Bu kapsamda başvuranın iddiaları; muhatap Kurumun yazılı görüşü ve konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile birlikte incelenip değerlendirilmiştir.

12. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (Sözleşme) "*İşkence yasağı*" başlıklı 3'üncü maddesine göre;

“Hiç kimse işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya muameleye tabi tutulamaz.” Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), Sözleşme’nin 3’üncü maddesi ile ilgili içtihatlarında kötü muamele yasağının demokratik toplumun en temel değeri olduğunu vurgulamış; terörle ya da organize suçla mücadele gibi en zor şartlarda dahi Sözleşme’nin mağdurların davranışlarından bağımsız olarak işkence, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya işlemden men ettiğini belirtmiştir (AİHM, *Selmouni/Fransa [BD]*, B. No: 25803/94, 28/7/1999, para. 95).

13. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın “*Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı*” başlıklı 17’nci maddesinin üçüncü fıkrasına göre; “*Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya ve muameleye tabi tutulamaz.*” Devletin, bireyin maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına saygı gösterme yükümlülüğü, öncelikle kamu otoritelerinin bu hakka müdahale etmemelerini, yani anılan maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen şekillerde kişilerin fiziksel ve ruhsal zarar görmelerine neden olmamalarını gerektirir. Bu, devletin bireyin vücut ve ruh bütünlüğüne saygı gösterme yükümlülüğünden kaynaklanan negatif ödevidir (Anayasa Mahkemesi [AYM], *Cezmi Demir ve diğerleri*, B. No: 2013/293, 17/7/2014, para. 81).

14. Devletin, kişinin maddi ve manevi varlığını koruma hakkı kapsamında sahip olduğu pozitif yükümlülüğün usule ilişkin boyutu çerçevesinde bireyin bir devlet görevlisi tarafından hukuka aykırı olarak ve Anayasa’nın 17’nci maddesini ihlal eder biçimde bir muameleye tabi tutulduğuna ilişkin savunulabilir bir iddiasının bulunması halinde olay hakkında etkili bir resmi soruşturmanın yürütülmesi gerekmektedir (AYM, *Cezmi Demir ve diğerleri*, para. 110).

15. AYM, kötü muameleye maruz kalması nedeniyle mağdur olduğunu ileri süren kişilerin kötü muamele yasağı kapsamına giren ağırlıkta bir muamele görmüş olabileceklerini gösteren emareleri ve delilleri sunmaları gerektiğini; bu kapsamda mağdur olduğunu ileri süren kişilerin olgulara dayanmayan yetersiz açıklamalarının; keza iddialarının delillerle desteklenmemesi hatta kimi zaman delillerin uyumsuzluğu, kötü muamelenin yapıldığı yer, zaman ve diğer konulardaki çelişkili ifadeleri gibi hususların kötü muamelenin gerçekliğini şüpheye düşüreceğini ifade etmektedir (AYM, *Beyza Metin*, B. No: 2014/19426, 12/12/2018, para. 45-46).

16. İncelemeye konu başvuruda başvuran, Beylikbağı Şehit Faruk Aslan Polis Merkezi Amirliğinde darp edildiğini, tek ayaküstünde bekletildiğini, tıbbi yardıma ihtiyaç duyduğu halde ambulans çağrılmadığını, kolluk görevlilerine direnmediği halde hakkında kolluğa direnme gerekçesi ile tutanak tutulduğunu iddia etmiştir.

17. Yapılan inceleme neticesinde edinilen bilgi, belge ve kamera kayıtlarına göre; başvuranın 23/9/2022 tarihinde saat 03:25 sıralarında Yavuz Sultan Selim Mah. Ankara Caddesinde gözaltına alındığı, ardından Beylikbağı Şehit Faruk Aslan Polis Merkezi Amirliği nezarethanesine götürüldüğü, saat 11:03’te serbest kaldığı, tutulduğu süre zarfı içerisinde başvuranın görevli polis memurları ile iletişim kurduğu, ihtiyaçları doğrultusunda görevli polis memuru eşliğinde başvuranın nezarethanedeki çıkmasına izin verildiği, kötü muamele teşkil edecek herhangi bir olumsuz olayın yaşanmadığı anlaşılmıştır.

18. Muhatap Gebze İlçe Emniyet Müdürlüğü’nün hazırladığı Araştırma Raporunda başvuran hakkında işlem yapan polis memurları M. A., Ö. Ö, U. B., A. N.’nin beyanlarının birbiri ile uyumlu olduğu, yapılan araştırma neticesinde de herhangi bir somut delile ulaşılamadığı için personele idari soruşturma açılmasına gerek olmadığına karar verildiği görülmüştür.

19. Başvurana görevli polis memurlarının kötü muamelede bulunduğu iddiasıyla ilgili olarak başvuranın Kurumumuza herhangi bir somut delil sunmadığı, ilgili kamera kayıtlarının da görevli polis memurlarının beyanları ile uyumlu olduğu hususları birlikte değerlendirildiğinde; mağdur olduğunu ileri süren başvuranın açıklamalarının yetersiz olduğu, iddialarının delillerle desteklemediği ve başvuranın iddialarının gerçeği yansıtmadığı değerlendirilmiştir.

20. Sonuç olarak, başvuranın Beylikbağı Şehit Faruk Aslan Polis Merkezi Amirliği nezarethanesinde görevli polis memurları tarafından kötü muameleye maruz kaldığı iddiası, muhatap Gebze İlçe Emniyet Müdürlüğünden edinilen bilgi ve belgelerle birlikte değerlendirilmiş; Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendi ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 67'nci maddesi kapsamında başvurunun açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

06/12/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alışan TİRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye